

Mangrove - rød

(*Rhizophora mangle*)

Frøplanter af Rød Mangrove udvikler sig normalt allerede på træet med roddelen nederst og bladskuddene øverst. Fra træet falder de i et afgørende øjeblik ganske enkelt ned og på grund af deres torpedoform sætter de sig fast i jorden ligesom et spyd.

Mangroven trives ikke kun i saltholdig jord eller i saltvand som det ofte antages, men den trives også i ferskvand. Den er udpræget tilpasningsdygtig. Spiringen lykkes også i "blødt" vand fra vandhanen. I USA er det også almindeligt at have frøene og senere planterne i en glasbeholder eller akvarium, hvor de holdes på plads af nogle sten. På den måde får man noget anderledes end "almindelige" typiske krukkeplanter.

Værd at vide:

Mangroveskove er noget helt særligt og som man kun finder ved kyster, flodmundinger og i sumpområder. Mangroverne vokser i og ved vand. På verdensplan har man ca. 70 kendte arter, der fordeler sig på 20 planteslægter. Vores frø af Rød Mangrove stammer fra Floridas Østkyst.

Typisk voksested for disse planter er oversvømmet jord, slam eller sand, men også kalksten eller koraloverflader er egnede voksesteder. Rødderne udvikler sig ikke dybt ned, men snarere som stå- og støtterødder bredt under overfladen for der at finde et sikkert og godt rodfast i den ellers ikke så faste slam.

Mangroven forsyner sine rødder med ilt som den optager fra luften og som senere findes øverst oppe i de krogede rødder og derfor ikke overskyldes med vand. Mangroven kan også udvikle ånderødder (luft-rødder), der vokser lodret op af slammen og som tjener dels et forankringsformål og dels det formål at optage ilt fra luften.

Hvis man planter flere frø tæt på hinanden i et plastik fad og som efter fremspiring lejlighedsvis gives et tilskud af speciel flydende mangrovegødning, så vil Mangroverne efter nogle måneder have udviklet et tæt forgrenet rodnet der udfylder hele fadet og som derved giver mulighed for omplantning til flade skåle.

Formering og pasning:

Vores tips er baseret på egne dyrkningserfaringer og informationer fra det Australske Institut for Havforskning (AIMS), der også beskæftiger sig med formering af Mangrover.

Frøene plantes med den tykke ende (oftest brun) nedad i en stor potte, krukke, akvarium eller tilsvarende beholder. Denne fyldes normalt med et lag på ca. 10 til 15 cm af vækstmediet (sand og svær jord i forholdet 1:3. Grus kan også anvendes). Der hældes vand i så det står ca. 5 til 10 cm over dyrkningsmediets overflade. Efter vores erfaringer er det også muligt at sætte frøene direkte i vand og fikser dem med sten eller vores lergranulat således, at frøene står lodret og deres spiring/udvikling stimuleres. Vigtigt er det, at der til stadighed efterfyldes med vand. Vandstand bør til stadighed være 2 til 5 cm over bunden. Ved lidt ældre planter kan vandstanden synke til bunddækket, men når overfladen er tør skal der efterfyldes. Holdes planterne i rent vand og kun fikseret af sten skal den nederste tredjedel altid stå under vand. Optimal vækst sker ved tilførsel af flydende mangrovegødning (kvælstof) og dette kan tilføres i en passende mængde allerede ved plantningen af frøene.

Pasning af Mangroven er ganske let, så længe den forsynes med tilstrækkeligt lys og holdes i et fugtigt miljø. Mangroven skal altid stå et varmt sted også gerne i nærheden af en radiator. Hos os vokser den typisk fra 12 til 25 cm pr. år. Ved høj luftfugtighed og en temperatur på mellem 28° og 30° C kan den vokse op til 30 til 35 cm pr. år. I et tørt indeklima og ved en varmekilde skal den overbruses mindst 2 gange pr. uge. Dels for at vaske salte (ved akvariedyrkning) eller støv af og dels for at holde en fornuftig fugtighed om planten. Undgå træk omkring planten.

Som tropisk plante tåler Mangroven naturligt ingen frost. I slutningen af 80'erne i USA blev hele Mangroveskove ødelagt af en ekstrem stærk koldfront. Planter Mangroven udenfor (i en havedam eller et udendørs akvarium) så tåler den ganske vist det varmeste vejr og varmt vand, men modsætningsvis ingen kolde temperaturer. Vandet må under ingen omstændigheder nå frysepunktet i en længere periode.

Mangroven vokser generelt langsomt og har brug for at vende sig til vores klima. Det for os længste tidsrum fra plantning til begyndende vækst var 9 måneder. Hvis Mangroverne i mellemtiden synes udtørret eller får sorte spidser, er dette ikke nogen grund til at fortvivle. De vil blot skyde på ny under disse steder. **Altså - vær tålmodig.** Mangroven er ikke død - den "sover" bare. For øvrigt var den korteste tid fra plantning af frøene til synlig begyndende vækst kun 6 dage. Her var frøene plantet i et tropisk terrarium ved 28° C og høj luftfugtighed - i et sådant miljø føler Mangroven sig hjemme.

Hvis man senere får problemer fordi planten bliver for stor, så kan den beskæres på samme vis som bonsai-kulturer. Dette fører til et mindre træ med stærk forgrening og tyndere grene.

Skadegørere og andre ricisi:

Normalt er Mangrovefrø fri for skadegørere, men via frugter og andre stueplanter kan der komme overførsler af disse skadegørere. I det tilfælde der kommer et angreb af skadegørere bekæmpes de bedst med et økologisk/organisk bekæmpelsesmiddel eller nytteinsekter.

Mangroven skal flyttes så lidt som muligt, da en flytning giver planten en slags chok, der kan give krøllede eller affaldne blade. Planten kommer sig dog over det - og bedst ved kraftig belysning. Selv hvis alle blade er faldet af åbner de øverste knopper sig efter nogle dage.

Dyrkning i akvarie:

Mangroven har brug for meget plads til dens vækst og skal derfor ikke dyrkes i lukkede akvarier. I hvertfald må mindste en del være åben og der skal sørges for rigeligt lys til Mangroven. Direkte lys fra et vindue, et neonrør tæt ved planten eller en speciel plantelyspære er som lyskilde tilstrækkelig.

God fornøjelse med din helt usædvanlige sumplante !